

Vergaderjaar 2017–2018

27 830

Materieelprojecten

Nr. 212

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN DEFENSIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 3 mei 2018

Inleiding

Marineschepen zijn tijdens hun inzet op zee afhankelijk van regelmatige bevoorrading. De eigen opslagcapaciteit van een marineschip voor bijvoorbeeld brandstof is beperkt. Bevoorradingsschepen ondersteunen marineschepen tijdens hun inzet en vergroten daarmee hun effectiviteit. Nederland beschikt momenteel over één schip dat de bevoorradingstaak op zee kan uitvoeren, het *Joint Support Ship* (JSS) Zr.Ms. Karel Doorman. Om de effectiviteit van de inzet van marineschepen van het Commando Zeestrijdkrachten (CZSK) te vergroten heeft Defensie behoefte aan een tweede bevoorradingsschip.

Met deze A-brief informeer ik u over de behoeftestelling van het project «Verwerving *Combat Support Ship* (CSS)». De verwerving van het *Combat Support Ship* maakt deel uit van de versterking van de ondersteuning van de krijgsmacht waarover de Kamer is geïnformeerd met de nota van wijziging van de begroting 2018 (Kamerstuk 34 775 X, nr. 25 van 17 november 2017) en van het investeringsprogramma van de «Defensienota 2018 – Investeren in onze mensen, slagkracht en zichtbaarheid» (Kamerstuk 34 919, nr. 1).

Behoefte

Bevoorrading op zee zorgt ervoor dat marineschepen niet vaker dan nodig voor hun bevoorrading het operatiegebied moeten verlaten en een haven moeten bezoeken. Bovendien is een eigen of bevriende haven niet altijd voorhanden en is een schip kwetsbaar in een haven bij verhoogde dreiging. Dit draagt in belangrijke mate bij aan effectief expeditionair optreden, maar ook aan het efficiënt opleiden en trainen en de efficiënte voorbereiding van de gereedstelling van schepen.

Defensie streeft ernaar permanent een bevoorradingscapaciteit op zee operationeel beschikbaar te hebben. Met slechts één bevoorradingsschip

is Defensie niet in staat om deze capaciteit permanent te kunnen garanderen. Hiervoor is een tweede maritiem bevoorradingsschip nodig. Ook is Defensie met slechts één bevoorradingsschip niet in staat periodiek bevoorradingcapaciteit op zee aan de NAVO ter beschikking te stellen, omdat dit ten koste zou gaan van de nationale bevoorradingstaak.

De kwantitatieve behoefte betreft één *Combat Support Ship*. Dit is een maritieme bevoorradingcapaciteit die wereldwijd inzetbaar is en geïntegreerd kan opereren in een maritieme of amfibische taakgroep, ook in omstandigheden met een hoge dreiging. Het CSS is functioneel vergelijkbaar met het JSS, met uitzondering van de functies van het JSS op de gebieden van strategisch zeetransport en *Sea Basing*. Deze functies zijn voor het nieuwe CSS niet nodig.

Het CSS moet bij maritieme gevechtsoperaties in staat zijn de effectiviteit van een maritieme of amfibische taakgroep te vergroten tot het vereiste niveau. Daarnaast moet het CSS zich bij een lage dreiging zelfstandig kunnen verplaatsen van en naar een maritieme taakgroep en moet het bij gelegenheid zelfstandig andere taken zoals maritieme veiligheidsoperaties en maritieme assistentie kunnen uitvoeren. Bij maritieme veiligheidsoperaties kan het onder meer gaan om de bestrijding van drugsmokkel of het beheersen van vluchtelingenstromen. Maritieme assistentie betreft onder meer het verlenen van noodhulp.

Relatie met Joint Support Ship

Het CSS moet relatief snel, vanaf 2023, operationeel inzetbaar zijn. Om dit mogelijk te maken kiest Defensie voor aansluiting bij een bestaand ontwerp, en wel het JSS. Dit zorgt voor het efficiënt toepassen van reeds aanwezige kennis (*Military-off-the-Shelf*, MOTS) en is voordelig voor de instandhouding van het schip. Ook biedt het voordelen bij het opleiden en trainen van de bemanning. Het CSS is kleiner dan het JSS maar zal zoveel mogelijk overeenkomen met het JSS ten aanzien van onder andere de architectuur en inrichting van het schip, het commandosysteem (*Combat Management System*), de bewapening, en het gebruik van dezelfde (sub)systemen.

Internationale samenwerking

Defensie heeft de mogelijkheden onderzocht voor internationale samenwerking ten aanzien van product, tijd en geld. Gekeken is naar bestaande schepen en reeds lopende vergelijkbare projecten van Australië, Canada, Duitsland, Italië, Nieuw-Zeeland, Noorwegen en het Verenigd Koninkrijk. Dit onderzoek heeft geen concrete samenwerkingsmogelijkheden laten zien die voordelen zouden kunnen bieden.

Gerelateerde projecten

Het project «Verwerving CSS» heeft relaties met onder andere de projecten «Verwerving *Softkill* Torpedo Defensiesysteem» en «Vervanging *Close-In Weapon System*».

Kenmerken

Het CSS moet wereldwijd kunnen opereren, zowel in warme, tropische gebieden als in koude gebieden. Het moet het uithoudingsvermogen, de actieradius en de snelheid hebben voor de ondersteuning van een maritieme of amfibische taakgroep. Het schip kan op zee andere schepen bevoorraden met brandstof, water, voedsel, reservedelen, uitrusting en munitie, maar het kan ook hulpgoederen vervoeren. Het heeft plaats voor

twee NH-90 boordhelikopters. Ook beschikt het schip over medische voorzieningen.

Het CSS moet inzetbaar zijn bij zowel een lage als een hoge dreiging. Indien de dreiging dit vereist, wordt het schip beschermd door fregatten. Het CSS heeft alleen voldoende bewapening voor het zelfstandig opereren bij een lage dreiging.

Het schip beschikt over een basisbemanning van ongeveer 75 personen. Voor aanvullende missiegerichte bemanning zoals onderhoudstechnici en voor trainees zijn ongeveer 85 plaatsen beschikbaar.

Financiële aspecten

Met het project «Verwerving *Combat Support Ship*» is een investering gemoeid tussen de € 250 miljoen en € 1 miljard. Het projectbudget komt in de jaren 2018–2015 ten laste van het investeringsbudget van Defensie. De bijgaande commercieel-vertrouwelijke brief (Kamerstuk 27 830, nr. 213) bevat nadere financiële informatie.

Verwervingsstrategie

Mede met het oog op de prioritaire technologiegebieden die zijn genoemd in de Defensie Industrie Strategie (DIS, Kamerstuk 31 125, nr. 20) en de daaraan gekoppelde wezenlijke belangen van nationale veiligheid, is Defensie in overeenstemming met art. 346 VWEU voornemens zonder concurrentiestelling een offerte aan te vragen voor de bouw van het CSS bij Damen Schelde Naval Schipbuilding als de voorziene bouwer van het schip, het bedrijf dat ook het JSS heeft gebouwd. Hierbij speelt ook een rol dat belangrijke technische kennis van het JSS en straks het CSS, die berust bij de voorziene bouwer, voor Defensie in Nederland beschikbaar moet blijven om daarmee de inzetbaarheid van de maritieme bevoorradingscapaciteit te kunnen verzekeren.

Vooruitblik

Het project «Verwerving *Combat Support Ship*» is reeds geruime tijd in voorbereiding en het ontwerp van het CSS is inmiddels grotendeels gereed. Een aparte onderzoeksfase (B-fase) is daarom niet meer nodig. Ik streef ernaar de Kamer in 2019 met een D-brief te informeren over de verwervingsvoorbereidingsfase. Het streven is dat het CSS in 2023 operationeel inzetbaar zal zijn.

De Staatssecretaris van Defensie,
B. Visser